

toe. Ik geef je je woord terug. Hier is je ring. Geef de mijne maar op."

Voorovergebogen met de ellebogen op de knieën zat Jaap op de vloer te kijken en wiegde het groote ronde hoofd heen en weer.

— „Niet bij mekaar passen?" zei hij zacht. „Ik dacht van wel. En heel goed ook. Je krijgt het derde part. Je vader zei, dat het f 30.000 op z'n minst is. Ik heb als eenige zoon en eenig kind alles van vader en moeder. Dat past toch best, zou ik denken."

Hij schoof wat aan de ring van zijn vinger en keek op de vloer.

„Dat past best. Maar wij passen niet bij mekander!" zei Bartje hard en kortaf.

— „Ja, als jij het zegt", zei Jaap op zijn langzame praatmanier, „dan zal het wel zoo wezen en is er ook niks aan te veranderen. Jouw woord is altijd wet."

Hij schoof de ring van zijn vinger en lei die naast de andere, die hij nam en in zijn vestzak stak. Hij keek maar naar de vloer, schudde het hoofd en veegde met de pink in de hoek van zijn rechteroog.

— „Het is zwaar voor me om te dragen," zei hij. „Ik had me er al heelemaal aan gewend. 'k Was van plan al het weiland van Dulleman achter het spoor te koopen. Weiland geeft minder werk dan bouwland. 't Is hard voor me. Maar jouw woord is wet."

Hij praatte voor zich heen en keek niet naar Bartje, die de onderkaak met geweld onder de bovenkaak dwong en de lippen tegen elkaar perste, dat de ondertanden zeer deden in de bovenlip, om haar tranen maar te kunnen inhouden.

— „Voor mijn is 't hard," zei Jaap nog eens.

— „Voor mij ook een klein beetje", zuchtte Bartje, en lei beide handen plat op haar gezicht over de oogen: er sprongen toch een paar tranen over de rand.

Jaap zat op de grond te kijken en zweeg. Van Bartje merkte hij niets.

„Maar als ik nou 's met je vader praatte over Janna, je jongste zuster. Als je vader dat wou, dan bleef het voor mijn allemaal gelijk. En dan kon ik het weiland toch nog koopen: ik heb een mooi aanbod: ik mot vandaag nog beslissen. Zou je vader willen?"

Toen hij de naam van Janna noemde, stootte Bartje tusschen de tanden door de handen heen een geluid uit, dat op een gedempte krijsch leek, alsof ze ergens pijn had, een steek van een speld of zoo iets. Jaap moest toen even naar haar kijken, maar ze zat maar met de handen voor het gezicht: hij had zich zeker vergist. Hij praatte daarom maar zacht door: het raam stond open, Bartje zei maar niks.

„Heb je hoofdpijn?" vroeg hij.

„Een beetje", zei ze en zuchtte hard.

Ze zat nog even. Toen deed ze de handen voor het gezicht weg, snoot de neus en zei hard: „Ik heb gezeid, wat ik te zeggen had. Ga weg!"

Jaap stond vadsig van zijn stoel op, geuude, en zei:

„Het zal gebeuren, zooals je wilt. Jouw woord is wet. Maar het is hard voor mijn. Ik had alles klaar. En nou kan ik vooraf weer beginnen. Aan jou had ik houwvast. Aan Janna niet: te zacht. En vandaag mot ik Dulleman antwoord geven. Is je vader thuis?"

„Ja! Ga weg!"

„Dan maar dadelijk informeeren. Als die nog maar niet verzeid is. 't Is eergisteren groote visite geweest bij de Koelemans, en je vader heeft wel drie keer alleen met de ouwe Koeleman loopen praten. Als dat zoo is, dan is de slag voor mijn niet te overzien. 't Is hard, hoor. Gegroet. Berg de ring op: met die dure dingen mot je voorzichtig zijn."

Ze nam de ring en smet hem door het raam, dat het ding een eind over de straat rolde en vlak voor de voeten van een koopman in muizenvallen terecht kwam. De man raapte de ring op en keek met een onderzoekend gezicht naar het raam.

„Hou maar!” riep Bartje. „Die is voor jou!”

Maar dat hoorde Jaap niet meer. Hij had de deur al achter zich dicht getrokken.

Toen zakte Bartje in de groote ziekenstoel terug, bedekte haar gezicht weer met de beide handen, en snikte, snikte.

Zes weken later was er bruiloft op Berkenheuvel: Jaap Huisman ging trouwen met Janna, de jongste dochter van den rijken Gielsen. Een groote bruiloft, als bij de groote boeren past. De gebrekkige Bartje ging in het rijtuig mee naar het gemeentehuis en de kerk. Ze nam met een lachend gezicht de felicitaties voor de familie in ontvangst.

De volgende dag zat de ouwe Gielsen alleen met zijn gebrekkige dochter Bartje in het groote mooie huis. Hij had er een zwaar hoofd in, of hij voor haar wel een goede kans zou vinden, zooals het hem voor de twee andere gelukt was. Maar hij zou zijn best doen. f 30.000 had hij tegen Jaap Huisman gezegd, maar het waren er minstens 50. Dat is ook wat waard voor een jongen boer, die ergens beginnen wil en zelf niet al te best kan.

Gielsen deed zijn best voor Bartje. Op geen boerenvisite ontbrak hij. Jaren deed hij zijn best. Maar toen hij als hoog-bejaard man de oogen sloot, zat Bartje, Bochel-Bartje, als ze op het dorp genoemd werd, nog alleen op Berkenheuvel in het dorp bij de kerk.

Jaren lang woonde ze daar, alleen met een meid en een knecht. Al het land had ze verpacht. Zelf deed ze haar zaken met den notaris. En als een van de zusters of zwagers eens met een goede raad bij haar aankwam in het begin, zei ze kort af:

„Dank je voor de raad. Als ik het zelf niet meer weet, kom ik wel bij je vragen.”

Langzamerhand draaiden met de jaren de zaken om, en kwamen de anderen wel eens raad vragen bij haar, vooral als het ging over de opvoeding en de

toekomst van de kinderen, maar haar antwoord was altijd: „Mot je zelf weten!”

Veel kinderen waren er gelukkig niet in de familie. Koosje, de oudste zuster, daar achter in het dorp op de Pekpot, had maar één kind, het zachte en stille Truitje en in het dorp op Rozenhof bij Janna was de zoon Paul alleen. Grootvader Gielsen had daar nog zoo'n schik over gehad, dat er bij de dochters niet te veel klein grut kwam en had ook eens tegen de twee schoonzons gezegd:

„Niet meer kinderen, als 't naar mijn zin gaat. Dat deelt zoo schadelijk. Houw de boel wat bij elkaar. Denk daar later ook om, als ik er niet meer ben, om als hoofd van de familie het laatste woord te spreken.”

Als vader Gielsen nu nog eens terug kon komen om te kijken, zou hij tevreden kunnen zijn: er waren er maar twee om te deelen. En dat deelt heel gemakkelijk en voordeelig. En als er van deelen gesproken werd, dacht ieder aan tante Bartje, die natuurlijk niet meer zou gaan trouwen. Dat zou ook onverantwoordelijk geweest zijn, daar waren de twee zusters en zwagers het roerend met elkaar over eens.

Bij die tante Bartje zou wat te halen zijn, geloof dat vast. Die zat er goed bij. Het heele zaakje van oom Steven had ze gekregen, „omdat ze zoo ongelukkig is en me nooit gevraagd heeft” stond er in het testament van Oom Steven. Hoe de twee zwagers ook opgespeeld hadden, toen het testament werd voorgelezen, het had niet geholpen; Bartje kreeg alles, gaf er geen cent van af en zei later nog niet eens, hoeveel het wel geweest was.

En wel kon tante Bartje soms stomme streken uithalen, die veel geld kostten, met kleeren en met eten en met alles, maar ieder kon zien, dat er elk jaar meer bij kwam dan er af ging: de bult werd steeds grooter: die in de brandkast zoowel als die op haar rug.

(Wordt vervolgd)

DE PAED. WAARDE VAN HUYGENS' POËZIE

DOOR A. L. VAN HULZEN

HUYGENS heeft zijn gedichten „Korenbloemen” genoemd. Een bescheiden titel. De dichter is secretaris geweest van drie stadhouders en hij beschouwde zijn secretariaat als hoofdwerk. Vondel heeft het in zijn „Geboorteklock” over Huygens' „gouden veder”, waarmee hij „'s Vorsten last vernoegde” en bedoelt, dat de secretaris der Oranjeprinsen de pen tot hun tevredenheid hanteerde.

„De bloem is noodeloos in 't koren”, zegt Huygens zelf, maar voegt er aan toe: „sy geeft de tarw' een glans”. Het dichtwerk was bijzaak: als de dichter zijn bureauwerk doet met den vlijt van den akkerman, die de beteekenis van den arbeid op het bouwland verstaat, dan is zijn poëzie hem als het mooie „toekruyd”, dat met fijn blauw afsteekt tegen het goud der halmen en dat zelfs de boer, al noemt hij het onkruid, bewondert, als hij tenminste natuurschoon kan genieten.

We kunnen van Huygens zeggen, dat hij zich aldoor keert tegen den valschen schijn. Schijn en wezen ziet hij in het leven als de tegenstelling. En hij onderkent den schijn van het wezen. En dat wel allereerst, omdat de Bijbel zijn leven richting geeft en doel wijst en deze Bijbel hem waarschuwt, zich niet door den schijn te laten bedriegen. Het onwaarachtige, het onoprechte schrijnde hem en hij wilde daarom als zijn tijdgenoot Adriaan Poirters het masker van de wereld aftrekken.

Huygens kijkt, zegt Dr. Prinsen, nuchter tegen het leven aan. Daarom laat hij zich niet verblinden door schitterende uitwendigheden; hij vraagt niet allereerst naar schoonheid, maar naar waarheid, naar bruikbaarheid, naar wat waarde heeft voor het practisch leven. Hier is zeker zoiets als een gebrek van een deugd. Ik bedoel dit zóó: omdat Huygens niet doet aan schoonheidsdienst, omdat de kunst hem een middel

is en geen doel, omdat hij den vorm ondergeschikt ziet aan den inhoud, heeft hij te weinig voor de schoonheid van het woord oor gehad. Hij heeft den vorm wel wat onderschat en lijkt dan ook meer op Cats dan op Hooft. 't Is bij Huygens: redeneeren, lessen geven, vermaningen uitdeelen. Daarvoor acht hij de poëzie een uitnemend middel. Potgieter weet hem aardig te flatteeren door zijn verzen te vergelijken met een vijver, met den vijver van 't Haagje, waarop sierlijke zwanen drijven in sneeuwen dons. En hier is Potgieter wel wat romantisch.

Huygens is geen dweper. Zijn idealen liggen vlak bij de werkelijkheid. Daarom is er bij hem eenvoud in levensopvatting. Jammer, dat hij dien eenvoud dikwijls aanprijst in gedrongen, gekunstelden vorm.

Maar hij toont zich hierin toch een scherpzinnig dichter, een vernuftig vinder. En een humorist.

Ook in zijn amoureuze liedekens is de voorzichtige, nuchtere mensch aan 't woord. Alleen, concludeer hier niet uit tot 's mans ongevoeligheid. Suzanna van Baerle kende hem als teer liefhebbend echtgenoot: degelijk en trouw ook in de liefde. En poëtisch genoeg, om in het beeld van een heldere ster haar te typeeren. 't Blijft zijn sterre het heele huwelijksleven. Helaas, slechts tien jaren.

Voor 't begint zingt hij:

't Kan mijn schip niet kwalijk gaan,
'k Zie mijn sterre in 't Oosten staan,
Mijn morgensterre.

En reeds in 1637 de klacht:

Mijn ster is uitgeschenen.

Bij Huygens is nooit geweest dat vlinderige van Hooft, dat dartele, speelzieke van dezen erotischen zanger, dat ongedurige, dat hem nu op dit, dan weer op dat meisje de oogen deed